

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale

LOCUS

Posvet o sistemskih priporočilih za izboljšanje sistema nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

PRIPRAVA NOVEGA ODLOKA O NUSZ KOT POT K UREJENI ODMERI

Leon Kobetič univ. dipl. inž. grad.

Brdo pri Kranju, 10. oktober 2016

STANJE

- **Predpisi o NUSZ ne veljajo več** (se samo še uporabljajo)
- **Neenaka obravnava** zavezancev (neutemeljene razlike)
- **Postopki** za usklajevanje podatkov za NUSZ so nedefinirani
- Nimamo ustreznih in usklajenih **definicij** (ZGO, ZPNačrt, ZUreP, ZMVN)
- **Kriteriji** za odmero niso dorečeni
- **NUSZ za zemljišča** se odmerja selektivno in brez nadzora
- **Evidence še niso vzpostavljene** (prostorski akti, gradbene parcele, komunalna opremljenost, ...)

STANJE

- **Delež pritožb** iz naslova odmere NUSZ **je razmeroma visok**, vendar glede na stanje še vedno **majhen**
- Značilnosti v pritožbenih postopkih:
  - **povprečna odmera je nizka**, zato se zavezanci masovno ne odločajo za pritožbe
  - zavezanci niso dovolj **osveščeni** o problematiki
  - sistem je kompleksen, zavezanci imajo **premalo znanja** za pritožbo
  - **čas za pritožbo je kratek**
  - **sistem je skozi leta utečen**, zavezanci so se na stanje navadili
  - dejstvo je, da pritožniki v postopku pritožbe **zelo pogosto uspejo**
  - **Ustavno sodišče** praviloma odloke razveljavlja le deloma, le v vsebinah, ki so bile predmet spora, **ne posega pa celovito v sistem**

**BAD LAWS
ARE THE
WORST
SORT OF
TYRANNY**

EDMUND BURKE

PICTUREQUOTES.com

**BAD LAWS MAKE
BAD CUSTOMS**

JANE AIKEN HODGE

PICTUREQUOTES.com

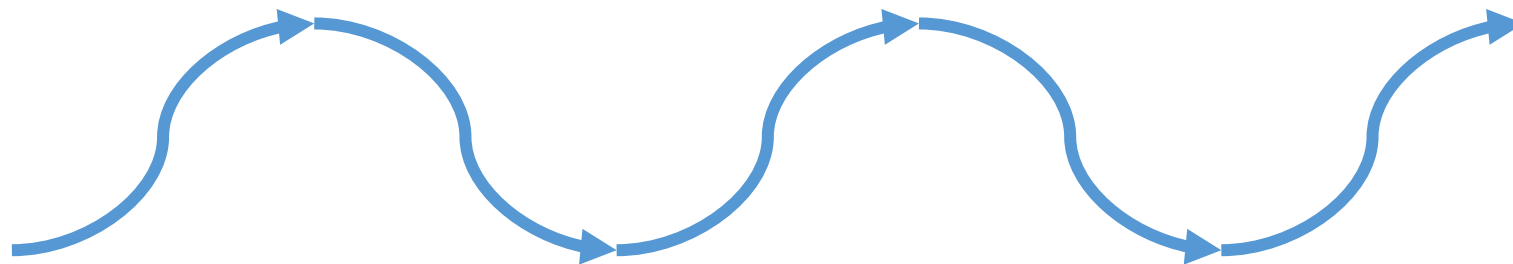
LOCUS

UREJANJE NUSZ – CELOVIT PRISTOP

Strokovne podlage
in strokovno usklajevanje

Usklajevanje
z javnostmi

Uporaba in
vzdrževanje

Analiza stanja

Politična volja
in usklajevanje

Vzpostavitev
novega sistema

Po metodi najmanjšega odpora

ZAKON O STAVBNIH ZEMLJIŠČIH

Kriteriji za določitev višine NUSZ

- **lega** stavbnega zemljišča
- **opremljenost** stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami
- **namembnost** stavbnega zemljišča
- **smotrna izkoriščenost** stavbnega zemljišča
- **izjemne ugodnosti** v zvezi s pridobivanjem dohodka v gospodarskih dejavnostih
- **oprostitve**

ODLOK O NUSZ

Zakonska izhodišča

- **predmet odmere (obdavčitve) NUSZ**
  - zazidana, pripadajoče (zunanje) poslovne površine, nezazidana,
- **(davčni) zavezanec za NUSZ**
  - neposredni uporabnik, lastnik
- **(davčna) osnova NUSZ**
  - ZSZ – NTP površina dela stavbe po namembnosti
  - NSZ – površina nezazidanega stavbnega zemljišča
  - PPP – pripadajoče poslovne površine
- **(davčna) stopnja NUSZ**
  - točkovnik po območjih x vrednost točke
- **(davčna) napoved in odmera NUSZ**
  - postopki glede urejanja podatkov (glede odmere veljajo davčni predpisi)

ODLOK O NUSZ

Glavni elementi odloka

- **pojmi, definicije** (zakon, odlok)
- **definiranje evidence za odmero NUSZ** (državne, občinske, lastna evidenca)
- **način določanja podatkov in postopki glede vpisa podatkov**
- **kriteriji za odmero in točkovanje**
  - območja
  - namembnost
  - komunalna opremljenost
  - smotrnost izkoriščenosti
  - izjemna ugodnost lokacije
- **izvajanje odmere**
- **oprostitve**

ODLOK O NUSZ

Evidenca za odmero NUSZ – Gostujoči podatki

- **Podatki iz državnih evidenc**
  - **Površine stavb** – KS, REN (218.c člen ZGO)
  - **Površine zemljišč** – Zemljiški kataster
  - **Zavezanci** - Poslovni register, Centralni register prebivalstva, Zemljiška knjiga, Register nepremičnin, Najemne pogodbe
  - **Površine gradbenih parcel** - evidenca gradbenih parcel?
- **Podatki iz občinskih evidenc**
  - **Namenska raba prostora** – OPN oz. prostorski plan in PUP
  - **Komunalna opremljenost** zemljišča ali stavbe s posamično infrastrukturo – kataster GJI in druge evidence
  - **Drugi podatki uvedeni z odlokom** (npr. faktor izrabe)

ODLOK O NUSZ

Evidenca za odmero NUSZ – Lastni podatki

- **Podatki vzpostavljeni za odmero NUSZ**
  - Območja NUSZ
  - Nezazidana stavbna zemljišča
  - Namembnost
  - Zunanje poslovne površine – OPN, OPPN, ...
  - Izjemna ugodnost lokacije
  - Posebni podatki uvedeni z odlokom (oddaljenost od..., večja obremenitev, ipd.)
  - Oprostitve

ODLOK O NUSZ

Pojmi, definicije

- **zazidano zemljišče**
  - stavbe - sklic na NTP iz REN (SIST ISO 9836),
  - zunanje poslovne površine (nepokrita skladišča, zunanja parkirišča, zunanje prodajne površine, delavnice na prostem, gostinske terase, kampi, ipd.).
- **nezazidano zemljišče**
  - **definicija iz ZGO je napol uporabna!**
  - velikost gradbene parcele?, faktor 1,5?
  - omejen obseg nezazidanih zemljišč vs. najširša davčna osnova,
  - prostorski akti (dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb, velikost parcele, pravni režimi, ipd.),
  - komunalna opremljenost stavbnega zemljišča.

ODLOK O NUSZ

Način določanja podatkov

- Zavezanci morajo biti **seznanjeni z vpisom lastnega** podatka v evidenco
- Zavezanci **morajo imeti možnost ugovora** na pravilnosti podatkov za odmero
- Vsak lastni podatek v evidenci NUSZ mora imeti opredeljen **način določanja** (npr. po vzoru ZEN)
- odločanje o podatkih za odmero NUSZ - ali gre za odločanje po 2. odst. 2. člena ZUP (odločanje o pravici ali obveznosti stranke)?

ODLOK O NUSZ

Območja za odmero NUSZ

- Prostorski akti – omrežje naselij
- Opremljenost s centralnimi funkcijami
- Dostopnost
- Komunalna opremljenost
- Vrednostne cone

- Točkovanje odvisno od:
  - zemljiška politika (mesto/primestje/podeželje)
  - zatečeno stanje (veljavni odlok)
  - obremenjevanja javne (komunalne, družbene) infrastrukture

ODLOK O NUSZ

Namembnost

- Vezati na vrsto dela stavbe po klasifikaciji vrst objektov
- Podatek privzet iz REN
- Klasifikacija SKD ni ustrezna

- Točkovanje odvisno od:
  - stanovanjska/poslovna/družbena/drugo
  - zemljiška politika
  - zatečeno stanje (veljavni odlok)
  - obremenjevanja javne infrastrukture

ODLOK O NUSZ

Komunalna opremljenost

- Samo za gospodarske javne službe lokalnega pomena
- Ločiti individualno in kolektivno komunalno opremljenost
- Za zazidana stavbna zemljišča (stavbe) upoštevati dejanski priključek oz. dejansko možnost priključevanja
- Za nezazidana stavbna zemljišča upoštevati dejansko možnost priključevanja (nov predlog ZUreP-2)
- Točkovanje odvisno od:
  - stroškov posamične komunalne opreme
  - ali jo sploh posebej točkovati?

LOCUS

ODLOK O NUSZ

Smotrnost izkoriščenosti (trajnostni kriterij)

- Faktor izrabe
- Etažnost
- Degradiran prostor
- Prazni poslovni prostori

- Točkovanje odvisno od:
  - Prostorsko načrtovanje in zemljiška politika

ODLOK O NUSZ

Izjemna ugodnost v zvezi s pridobivanjem dohodka v gospodarskih dejavnostih

- Vezano na **lokacijo**, ne na dejavnost
- Analiza finančnih podatkov v odnosu do lokacije
- Ustavno sodišče opozarja na sorazmernost (razumno razmerje med koristmi in obremenitvijo)
- Točkovanje odvisno od:
  - Prostorsko načrtovanje in zemljiška politika

ODLOK O NUSZ

Odmera

- Poteka po **davčnem postopku**
- **Če odločba ne vsebuje podatkov o nepremičninah**, na podlagi katerih bi bilo mogoče enolično identificirati predmet odmere NUSZ je takšna odločba **nezakonita**
- **Ugotovitveni postopek** - davčni organ v postopku odmere NUSZ mora v primeru nejasnosti stranko pozvati in ji dati možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembni za odločitev (kršitev načela zaslišanja strank)
- **Mnenja občin** na pritožbe so v mnogih primerih neustrezna (ustrežljivost občin zavezancem)
- Občina nima **celovitega vpogleda v postopek** po izdaji odločb

PREDNOSTI

- **Varnost občine** – odškodninska odgovornost
- **Pravičnost** – odprava nesorazmerij
- **Izvedljivost** – podatkovna stabilnost
- **Varnost zavezanca** – predvidljivost, postopki
- **Prihodki** – praviloma povečanje prihodkov
- **Pritožbe** – praviloma manj pritožb

SLABOSTI

- **Slaba zakonska podlaga**
- **Minimalna volja države po aktivnem sodelovanju**
- **Strokovna nedorečenost**
- **Neosveščenost zavezancev**

PRILOŽNOSTI

- **Komunalna oprema** – aktiviranje že zgrajene opreme
- **Razvoj stavbnih zemljišč** – Nezazidana zemljišča
- **Razvoj delovnih mest** – Stimulacije podjetništvu
- **Sanacija degradiranega prostora** – Stimulacije in kazni

NEVARNOSTI

- **Slaba zakonska podlaga**
- **Strokovno zahteven projekt**
- **Javno mnenje** - nenaklonjeno
- **Definicije** - neusklajene in neurejene
- **Evidence** - še neurejene

HVALA.

www.locus.si

LOCUS

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale